

Дорогі!

Мир і Благословення.

1. Гіркими сльозами заливаєтесь, як зачуваємо, на богослуженнях, відправлюваних по Ваших хатах, стодолах, в відлюдних заулках, згадуючи їх колишню велич в прегарних храмах, що підносило Вас на душі і настроювало до щирих і гарячих мольб. При цьому цінили Ви тоді, а тепер ще більше, вагу і благодатний вплив Католицької Церкви на усе Ваше життя! Оглядаючись кругом у Ваших господарських будинках і опершись об одвірки і нагі стіни без ікон, Ви немов справді стоїте на руїнах колишнього церковного життя і, здвигнувши очі і руки д’гори, кличете з болем до Господа Бога, що найшлись в таких сумних богослужебних умовах! Так колись згадували євреї своє могуче минуле і красу Сіона, а тоді вже – звалища – в неволі над вавилонськими ріками! Так колись і перші християни скривались в підземних сховах, де хоронили своїх мучеників і де збирались самі на ломання Євхаристійного Хліба!

Кожна християнська душа хотіла би здобутися на найбільшу жертву і прибрати якнайвеличнійше Господній Пробуток. А тут... Та і в таких умовах мила Господеві Ваша молитва, бо головним храмом є завжди Ваша душа, Ваш розум, Ваша воля і Ваше серце, в яких Ви збуджуєте Ваші благання і заносите їх перед Божий Престіл та до яких приймаєте Пресв[яте] Тіло і Кров Хр[ист]а. І як лежав колись Ісус в убогій стаєнці і в яслах на сіні, як заходив до тодішніх мешкальних хат, як сходив у Пресв[ятій] Євхаристії до катакомбів, так і нині буквально заходить Він під Ваші стріхи, щоби не лишити Вас Своєї небесної помочі і потіхи. Той самий Хр[ист]ос під видами хліба і вина на Службах Божих, ті самі св. Тайни, які уділяють Вам страдальці-отці, той самий св. Дух, що об’єднує Вас і вітає між Вами, хоч Ви [і] не в церквах. Бо де є двох або трьох зібраних в ім’я моє, там Я поміж ними (Мт 18, 20).

2. Та все-таки серед цього горя виривається з Вашої душі самотетне питання, що за причина, що Ви найшлись в такому стані, що зачинено для Вас Ваші церкви, усунено Ваших душпастирів, і це питання тим більше samozрозуміле, бо Ви не дали жадної причини до цього. Багато могло на це скластися причин: може, Божа кара, може, досвід Вашої віри, а також і зовнішні природні причини, яким Г[оспод] оспод[ь] полишає звичайно їх біг. Та назовні їх підтягається тепер під одну, і то безпосередню причину, яку Ви звичайно почувете: “Так рішив Собор”. Як же ж це могло статися, це ж – не маловажна річ?! Щоби це зрозуміти, треба найперше перенестись в минуле Христової Церкви. Завдяки проповідям апостолів

наверталось багато юдеїв і поган на християнство. Деякі з них, передусім навернені фарисеї, колишні ревнителі Мойсейового закону, домагались, щоби всі християни і дальше зберігали єврейські обряди. Одначе християни з поган спротивились цьому. Внаслідок того повстали спори. Для рішення справи зібрались апостоли і свячені ними пресвітери, під проповідом св. апостола Петра, на так званий “Апостольський Собор в Єрусалимі”. Після довгих і річевих вимін думок між учасниками виступив св. Петро і промовив за тим, щоби вже більше не зобов’язувати охрещених до Мойсейового закону, бо “ми віруємо, що ласкою Господа Ісуса Христа та спаслися”(Ді 15, 11), а не єврейськими обрядами і приписами. До його рішення думки прилучився і св. апостол Яків, єрусалимський єпископ, хоч він особисто відносився до Мойсейового закону з великою пошаною і був за свою велику праведність дуже поважаний в Єрусалимі, і то – самими Юдеями. І так запало перше рішення Церкви: “Угодно св. Духові і нам не накладати на Вас (християн) жадного більше тягару”(Ді 15, 28), крім Христового.

3. За прикладом апостолів збиралися не раз їх наслідники-єпископи на частні єпархіяльні і провінціяльні Собори, зокрема на вселенські, під проводом римських папів. Бо тільки одних апостолів і їх наслідників-єпископів установив Христос пастирями вірних і їм одним дав право рішати про справи і добро Церкви. На тих Соборах вони оприділяли правди віри про Пресвятую Тройцю, про Христа та, про Матір Божу, про св. Тайни, про Церкву, про первенство папи і інші правди та ухвалювали канони церковного права, які є обов’язуючі для усьої Церкви. Таких єкуменічних Соборів було вже двадцять. Теперішній Св. Отець папа римський задумує також скликати черговий вселенський Собор для рішення важних питань, що виринули в останньому столітті.

Як сказано, на єпархіяльні і провінціяльні Собори збиралися митрополити і єпископи різних народів і в різних часах. На такі Собори або Синоди з’їздилися і наші архиєреї. Наші перші єпархії або єпископства були основані в причорноморських городах, в колишніх грецьких колоніях, як в Херсонесі, Теодосії, Таматорі (Тьмуторокані), Сурожі (Керчі) і інших, а їх єпископи були в перших століттях греки. До їх єпархій належали і наші предки скити, між котрими, як свідчать найдавніші церковні історики, проповідував Христову віру св. первозванний апостол Андрій. Ті перші наші єпископи брали участь вже в перших вселенських Соборах в Нікеї, Константинополі, а пізніше в Ліоні, Флоренції і інших. Багато з них проляло кров за Христову віру, а імена перших сімох єпископів-мучеників Херсонесу передало нам передання, і вони записані в нашому місяцеслові під 7 (20)-им марта, як священомученики: Василій, Єфрем, Капитон, Євгеній, Єферій, Елпідій і Агафадор. В пізніших століттях наші митрополити скликували на Синод усю Київську митрополію до Києва, Переяслава, Кобриня, Берестя, Замостя і Львова, а єпископи – своїх єпархій – по різних городах. Подібний Собор був скликаний бл. аженної пам’яті митрополитом Андреем, і він продовжувався у Львові і після його смерті до 1945 року. Вони, наші архиєреї, збиралися з духовенством також на те, щоби закріпити Христову віру в народі, осудити ложні науки єретиків, усунути недостатки і надужиття, які задля людської уломності і слабості вкрадалися з часом в

церковне життя, зараджували виховання молодого священства, основували духовні семінарії, утверджували обряд, словом, викладали і оприділювали правди віри та зміцнювали стан християнських обичаїв в нашій греко-католицькій Церкві.

Неначе на глум Христової науки і на сміх над церковними канонами знайшовся в нас в останніх часах гурт священників, що відпали від Католицької Церкви і хотіли підшитися під освячену Церквою традицію і практику Собору та скликати і собі свій “собор”. Під таким позором вони хотіли “соборово” відірвати нашу Церкву від її прадідного пня – Римського Апостольського Престолу і підчинити її Московському патріархові. Вони шукали Геростратової слави і “Єфіельтовою” зрадою підготовляли віддавна руїнницький заговор, користаючи з воєнного заколоту і піддержки деяких державних органів. Для легшого переведення своєї диявольської роботи, вони створили т[ак] зв[аний] “ініціативний гурток”, що розпочав підготовчу агітацію тим, що, мовляв, вони хочуть “рятувати Церкву” і тимчасово, заки мине переслідування, прилучитися до Московської патріархії. Для завершення свого Каїнового проступку, цей “Ініціативний гурток”, при допомозі зовнішніх чинників, в обманчивий спосіб скликав т[ак] зв[аний] “Греко-католицький Собор у Львові” 1946 р[оку] і на ньому перевів ухвалу відступства греко-католицької Церкви від Апостольського Престолу в Римі і підчинення її Московському патріархові. Одначе весь цей акт несправедливий і неправий та не має жодної основи ні в Євангелію, ні в Церковному Переданні, в житті і, як такий, противиться Божому і церковному правові, а тим самим не може мати жодної обов’язуючої сили.

5. Найперше на цьому т[ак] зв[аному] “Соборі” не було ні митрополита, ні жодного греко-католицького єпископа, котрі одиноко є уповаженні до скликування синодів на Україні, до проводу ними і переводження ухвал та рішень з одобренням Апостольського Престолу. Жодні самозванці не можуть присвоювати собі цього права! З тої причини ложний “Греко-католицький Собор 1946 р[оку]”, як сказано, не може ніколи і нікого обов’язувати. Та на цьому зібранні не тільки не було нікого з нашої єрархії, але навіть жодної капітули, нікого з вищого, світського і чернечого духовенства, не було ні одного досвідченого ученого богослова і каноніста. Тому не диво, що цей ніби “Собор” носив на собі характер світського зібрання і переводив свої постанови в мітинговий спосіб. З цілою рішучістю стверджуємо, що не тільки Католицька Церква, але і нез’єдинена Православна не знає в своїй історії правного, канонічного Собору без участі єрархії. І зовсім справедливо! Бо св. Церква не признає таких священників і таких вірних, що не підчиняються свому католицькому єпископові? Ще недавно один патріарх нез[’єдиненої] Православної Церкви виразно заявив, що собор без єпископів – не собор, а зборище-збіговисько.

По-друге, навіть самі учасники, прибл[изно] сотні священників і мирян разом, не мали

можливості висловлювати свobodно своєї думки, бо приїхали під погрозами і примусом. Залякані, не могли опиратись натискові і видвигати протівну гадку. Впрочім, кожного, хто важився оспорювати правосильність збору, щоби рішати ліквідацію греко-католицької Церкви, усувано з храму. Це відоме не тільки з оповідань наочних свідків, але і з першого опублікованого звіту, що в дечому вірно підходив до дійсності, подавав невелике число тих учасників, що приїхали, і ще більше тих, що не явились на зборі, наївні, смішні і цинічні промови організаторів, якими вони обосновували “Собор”, відступство від віри і інше тому подібне.

По-третє, організаторам не йшло зовсім про добро Церкви, але про її знищення і ліквідацію. Криком і терором вони загальюкували голос совісті, що все-таки відзивався в примушених до участі в збіговиську. Справді, хіба злоба, могла підсувати таку ціль, і ще до того прикривати її собором. Вони обманювали духовенство, кажучи, що “возсоєдиненіє” тільки тимчасове, що їм йде о “рятунок церкви”, що вони хочуть в такий спосіб тільки перетривати нависшу грозу, що все діється за згодою арештованих єпископів, що вони в нічому не порушують устрою і обряду Церкви, навіть і дзвонення дзвіночками на Службі Божій і інше. Очевидно, що це все було говорене для замилення очей і для приглушення всякого опору серед духовенства і вірних.

6. Зокрема вони покликувалися на слово “православний”, а саме, що московська церква також “православна”. Треба відрізнити справжнє православіє від Керулярівського, що повстало після розламу Церкви 1054 року. Що значить слово “православний”? Православний – це той християнин, що право, належно славить Бога, а такими є тільки усі християни Католицької Церкви, і хто поза нею присвоює собі цю назву і твердить, що він православний, поступає несправедливо і неправо. Бо одиноко правдивою Христовою вірою є католицька, а кожна інша поза нею є або неповна, як Східня нез’єдинена Церква, або зовсім ложна, як, напр[иклад], згромадження всіх єретиків. При тому треба додати, що слово православний – впровадив папа Лев Великий (451 рік), і від того часу уживала його вся Церква – і на Сході, і на Заході. І так було аж до Керулярівського розламу, коли нез’єдинені, користуючись своєю чисельною перевагою на Сході, присвоїли собі слово православний і стали тільки себе називати православними, а всіх інших католиками або другими назвами. Одначе і Західня, і уся Католицька Церква дальше називала себе православною (orthodoxa) і не признавала привласнення нез’єдинених.

Деякі з наших вірних бояться цього слова, немов би воно означувало тотожність нашої греко-католицької віри з нез’єдиненими. Але зовсім несправедливо, бо спільних імен, обрядових практик і правд віри між нами і нез’єдиненими, а навіть з протестантами, є багато: і ми християни – і вони християни, і ми католики – і вони називають себе також католиками, і ми приймаємо перших сім вселенських Собори – і вони, і ми віруємо в

Пресв[яту] Тройцю і божество Хр[ист]а – і вони рівнож, і ми відправляємо ту саму Службу Божу – і вони, і ми хрестимося трьома пальцями – і вони. Загалом, до XI ст. Церква була одна і одна віра, хоч різні обряди і різні церковні звичаї. Але крім спільних правд і практик, є багато різниць, які відокремлюють нас від них. Ми віримо, що св. Дух походить від Отця і Сина, а вони, нез’єдинені, – що тільки від Отця, [ми] – що Матір Божа є Непорочно Зачата – а вони перечуть, ми признаємо головство, примат папи римського в Церкві – а вони перечуть, ми віримо, що важно заключене подружжя є нерозривне – а вони твердять, що можна його розв’язати, якщо муж або жена поповнять чужолоство, ми віримо, що відпусти скорочують кари в чистилищі – а вони цього не признають; так що віра в нас в дечому спільна, але далеко не одна і та сама. Та й обряд їх – т[ак] зв[аний] синодальний, а в нас – давній київський. Найкраще свідчить про різниці той факт, що ми приймаємо 20 вселенських Соборів, а вони – тільки перших сім. З того всього Ви наглядно бачите, яка величезна різниця між нашим і їхнім православ’ям. Та все-таки ми не можемо зрікатися слова “православний”, бо це не має змислу. Якщо би відказувались від слова “православний”, то наші вороги очернювали б нас, що ми самі признаємо, що ми неправдиво славимо Бога. Дальше, на Великому Вході на Службі Божій ми виголошуємо: “І всіх вас, православних християн, да пом’янет...”. Деякі хочуть заступити це словом: “Всіх вас, правовірних”, – але це не те саме. Бо правовірний є той, що право вірить, а вірити є внутрішнім актом розуму і волі, і щойно його виявом назовні є славлення Бога. Крім того, треба би також змінювати слово “православний” і в інших богослуженнях, а таких місць є дуже багато. Найдивніше було би те, якщо би ми хотіли змінити цей термін в Службі св. Льва-папи, котрий, як сказано, впровадив його в життя. А в його тропарі величаємо папу, як “православія наставника...”, а в стихирах кличемо: “Что ты іменуем, Богодухновеніє? Главу ли православныя Церкви Христовы?... Петра верховного престола наслідникъ был еси...”. Рівнож папу Мартина називаємо в богослуженнях: “Православных ученій наставника всеславна... украсивъ Петровъ Божественный престоль”. Одно слово ще не рішає про віру, хоч часом воно дуже важне, а часом навіть може бути середником до обману, як ось в нашому випадкові. І в світському житті лучається спільна назва для двох різних світоглядів, як от, напр[иклад], комуністи і націоналісти уживають тої самої спільної назви “Україна”, хоч себе поборюють і розуміють два протилежні державні устрої на тій самій землі, яку означає слово “Україна”. Вкінці, ми глибоко віримо і сильно переконані, що колись, може, і не так вже далеко в майбутньому, прийде до того, що нез’єдинені прилучаться до Католицької Церкви. Бо ми і вони молимося щодня на Службі Божій про з’єдинення Церков, і слово “православний” [тоді] буде вже означувати одну Церкву, як було [це] до патр[іарха] Керулярія. Впрочім, і нині усі росіяни, що признають головство папи римського, називають себе православними католиками. До того всього додаймо і те, що уся західна латинська католицька Церква уживає в Літургії, в інших богослуженнях і церковних та богословських творах терміну “orthodoxus” – православний – як свого притаманного, та й ніколи його не зрічеться і не усуне з уживання. Чого ж би ми мали його боятися і цуратися? Треба лише його добре пояснити і добре розуміти, а головно – не датися обманути тим, що підсувають під нього інший змисл. Бо наші апостати не тільки що надуживають слова “православний”, але заборонили, бодай на початку, змінити або усувати найдрібніші обрядові різниці, щоби тим не збуджувати до себе жодного підозріння, а з другого боку – легко обманювати вірних. Але мимо того усі позірності і подібності не оправдують їх в нічому і не охоронюють від того, що вони опрофанували

святість архикатедрального храму, і всі відступники, зокрема спричинники лиха і проводарі усьої акції, стратили юрисдикцію-судовласть, право управляти вірними, уділювати св. Тайни, стратили всі бенефіції-посади, всі гідності і почесні і загалом право виконувати всі священні чинності і обов’язки. Такими, як зовсім відлучених від Католицької Церкви, треба їх уважати і оминати. Вправді, як сказано, вони на початку зберігають всі наші греко-католицькі звичаї і обряди, але, певно, вневдовзі вони зачнуть заводити всі російські синодальні притаманності.

7. На поміч відступникам прийшла Московська патріархія, що прийняла їх і помагала їм всіма силами в довершенні відступництва, а навіть прилюдно заявила, що тим “вона завершила благородне (!) діло ліквідації Берестейської Унії”, пояснюючи при тому ложно і несовісно, що греко-католицька єрархія покинула свою паству і виїхала з німцями. Хто ж не бачить в цьому клевети і зневаги Божих заповідей?! Бо ж саме тоді наша єрархія, в числі 15 осіб, 5-ьох митрополичої і єпископських капітул і звиж тисячі священників і вірних були арештовані і томилась в тюрмах і лагерах, та й більшість з них там й віддала своє праведне життя за св. віру. Воно тим більше болоче, що сама нез’єдинена Православна Церква перейшла була не так-то давно горнило мук і, забувши на кару і Божий досвід, кинулась на грабіж і насильство! До речі, коли в часі німецької окупації кілька українських єпископів заявили охоту розпочати переговори в справі приступлення до єдності з Католицькою Церквою, то ми порадили відложити це до догіднішого і відповіднішого часу, тому що тодішні окупаційні умовини на Україні не сприяли цьому і могли будити підозріння якоїсь нещирості і примусу.

Крім того, деякі нез[’єдинені] православні єпископи, щоби прикрити збіговисько якимсь єпископським чином, з’явилися вже при кінці усьої імпрези, і то не славно-явно, церковними дверми, але на вовчий лад, як злодії і розбійники, по словам Х[рис]та (Ів 10, 1-12) – через задні двері захристії. Тоді вже на всякий спосіб нехай не говорять і не пишуть про “греко-католицький Собор”, але про свій, православний, що, одначе, не може мати жодного відношення до греко-католицької Церкви і рішати її справи. Львівське церковне збіговисько останеться незмитим п’ятном на підприємцях ославленого “возсоєдиненія”, бо більше число н[ез’єдинених] православних священників стидалося, осуджувало цей нечесний вчинок і нераз висловлювало нам глибоке і щире співчуття. Вони навіть зразу не хотіли обнимати архієпископство у Львові! Вкінці деякі нез[’єдинені] православні єрархи чванились на давний царський лад, що вони освободили нашу греко-католицьку Церкву від насильного підчинення Апостольському Престолові, а свій грабіжний крок, як “благородне діло ліквідації Берестейської Унії в 1946 р[оці], насильно відірваних від православія українців Галичини, а в 1949 р[оці] – жителів (!) закарпатського краю”.¹ Ось знову та сама казка з царських часів, давно вже перестаріла, про “насильство унії, а благородність” кровавих репресій над греко-католицькою Церквою на Холмщині і Підляшю! Вони-то, царське правительство і Святіший Синод, голосили на всі лади свою місію в розкріпощенні греко-католиків від Берестейської Унії.

8. На ділі, історичною правдою є, що Берестейська Унія з 1596 р[оку] – то жодне насильство, а завершення унійних змагань і оборона єдності Вселенської Церкви на Україні впродовж звиж півтора тисячі літ. Вселенську католицьку віру започаткував на чорноморських берегах української земель св. ап[остол] Андрій, даліше проповідували її його учні: засланий до Херсонесу св. Климентій-папа і його учень Тив, єпископи причорноморських городів, згадувані вже херсонеські єпископи-мученики, вигнаний на Крим св. Мартин-папа, св. Ольга і її внук Ярополк – своїми зв'язками з Ап[остольським] Престолом за посередництвом німецьких імператорів Оттонів, св. Володимир Вел[икий] – кілька разів приймаючи з честю і любов'ю папських послів і посилаючи своїх до Риму, митр. Іларіон і всі його виборці-єпископи, Ярослав Мудрий – своїми зв'язками з католицькими королями Англії, Франції, Німеччини, Польщі, Чехії, Угорщини, Швеції, Норвегії і подружжями з ними своїх дітей, даліше Король Ізяслав, син згаданого Ярослава Мудрого, і його внук Ярополк Ізяславич, що обидва були наділені короною від папи Григорія VII, митр. Клим Смолятич і його прихильники-єпископи, що відказались від царгородської Керулярівщини, митр. Петро Акерович, учасник вселенського Собору в Ліоні 1245 р[оку], митр. Киприян, Григорій Цамвлак – на Константинопільському Соборі, Ізидор – на Флорентійському Соборі, його наслідник митр. Григорій і, вкінці, сама Берестейська Унія – як печать нерозривності нашої Церкви з Римом – і її неустрашимі оборонці Кирило Терлецький, Іпатій Потій, Йосиф Рутський, св. Йосафат і мученики-герої на Холмщині і Підляшув в часі царських погромів Унії. Все це – не поодинокі, відірвані і випадкові події, але неперервний ланцюг історії Вселенської Церкви на Україні і її великих подвижників аж до найновіших часів митр[ополита] Андрея.

А при тому треба ще згадати введення католицького свята Перенесення мощів св. Николая до Барі за папи Урбана II (9 (22) травня)), католицьку практику звільнення від посту в середу і п'ятницю, якщо в ті дні припадають Господські і Богородичні празники, заложення капітул при єпископах, почитання католицьких святих, як напр[иклад]: чеських святих В'ячеслава і Людмили в нас, Бориса і Гліба на Заході, численні подружжя наших князівських родів з королівськими католицькими на Заході, неудачну переробку хроніки Нестора видубецьким ігуменом Сильвестром в Керулярівському дусі з пропущенням і вичеркненням зв'язків з Ап[остольським] Престолом. Все те аж надто достаточо, щоби переконатись про ложність поглядів істориків Церкви з царської доби і їх прихильників в радянських часах про єдиноспасаємість і історичну основу керулярівського і царського православ'я на Україні.

Впрочім, вертаючи до вчислених свідоцтв, якщо хто хотів би заглушити цей великий і сильний хор свідків на вселенкість нашої Церкви, то заговорило би німе каміння Десятинної Церкви, Ярославової Софії, Успенського печерського [храму], храмів св. Петра, св. Дмитрія в Києві, Успенських катедр в Володимирі і Галичі, Холмі і Дорожчині, в яких відбувалися майже всі вікопомні події Вселенської Церкви на Україні. Так

виглядає наша справжня історія Церкви, якої перелицювання на свій лад закріпило царське православ'є!

9. Під ці самі стрихулці підтягнуто і Львівське, говорячи словами н[ез'єдиного] правосл[авного] Патріарха, збіговисько в 1946 р[оці]. Але і в такому насвітленні його дійсний, канонічний, правний чи, радше, неправний характер виступає аж надто ясно. А зазначаємо при тому виразно, що наша Церква з своїм митрополитом була формально і фактично признана правительством Радянського Союзу в 1944 р[оці]. Так було до 1945 р[оку], згл[ядно] до 1946 р[оку], коли без жодного державного акту її поставлено поза скобки закону, арештовано усю єрархію і не признаюче “Собор” духовенство та зачинено усі до одного храми, так, наче би греко-католицька Церква обернула себе саму в неіснування. Водночас треба з усією рішучістю ствердити, що жодного державного закону, яким була би заборонена наша Церква в Радянському Союзі по нинішній день не було і нема, і тому вона переслідувана незаконно. Бо кого ж можуть обов'язувати “постанови т[ак] зв[аного] Собору з 1946 р[оку],” себто гурту людей, до того – некомпетентних і неуправнених? Хіба в жоден спосіб не може зобов'язувати державу, бо вона сама відділилася від Церкви. Не може зобов'язувати ні духовенство, ні вірних, бо там не було їх пастирів як їх одинокі правних представників і вони самі не брали участі в ославленому “возсоєдиненію”. Остається хіба згаданий гурт нещасних відступників. Але і їх самих не може зобов'язувати їх власна “ухвала”, бо жодна ухвала відступства від єдиної правдивої католицької віри не є правосильна, подібно, як не могла зобов'язувати царя Ірода дана [ним] обіцянка стягти голову св. Іванові Предтечі. Така “постанова” є виразно противна Божому закону, якого не може нарушувати жодна людська затія. Якщо відступники хотіли подати до прилюдного відома свою апостазію і свій злочинний поступок, то не треба було аж прикривати його греко-католицькою Церквою з її припл[изно] 5 мільйонами вірними і припл[изно] півчверті тисячі духовними і вводити в блуд правительство, немов би за їх покликком вся єрархія, духовенство і вірні відлучаються від Риму і Католицької Церкви. Навіть деякі радянські правники заявляли, що без митрополита не можна було в жоден спосіб довершувати такого важного акту!

10. Ось звідти, Дорогі, починається наше нещастя! Злобний гурт людей започаткував, очевидно, тільки назовні наше горе та й спричинив такий стан, над яким Ви так болієте в часі Ваших, хоч як скромних, та все-таки дуже будуючих богослужень. Маючи під цю пору дрібку свободи, ми мусимо піднести наш голос в обороні правного становища нашої Церкви в Радянському Союзі і перестерегти Вас перед обманом, що це та сама віра і зовсім той самий обряд. Водночас ми хочемо завізвати Вас до горячої молитви перед Переображеним на Таворі Хр[исто]м о переміну цього нещастя. А легко може Він перемінити наш сум і біль на радість і веселість! Ваші храми, як ми вже згадували, зачинені перед Вами, хоч збудовані Вашими жертвами і Вашими руками, щоби Ви могли в них помолитись Богові і вимолити для всіх потрібних ласк і милосердя. Вправді, в деяких з них відправляються часом богослуження, але не наші, католицькі, і в них Ви не можете брати участі, бо яка Вам спільність з відступниками? Та ще остали Вам свобідні Ваші

загороди – Ваші душі, Ваші серця, – якнайвеличавіший храм Божий на землі, якого без Вашої згоди ніхто не зможе Вам ні зачинити, ні збудити. Тому св. Павло писав колись, зовсім справедливо, до вірних: “Чи ви не знаєте, що ви храм Божий і Дух Божий живе у вас? Якщо хто збудить Божий храм, того покарає Бог, бо храм Божий - святий, а цей храм - то Ви” (1Кор 3, 16; гл[яди] Ів 14, 32; 2Кор 6, 16). Подиву гідний, але і сильний є Бог в своїх святих, у Вас, Дорогі, і через Вашу неміч і слабкість Він хоче показати Свою могутність. Ми щиро співчуваємо у Вашому душевному болю, що Ви мусите ховатись з своїми Богослуженнями і молитвами, як колись перші християни в катакомбах. Але це найбільша запука, що, як колись їх, так тепер і Вас виведе на денне світло той самий Хр[исто]с.

Благ[ословляю]

+ Йосиф

1953 Преобр[аження]

*1953 р., серпня 19, Маклаково, м-ко, Красноярський край. – Пастирське послання митрополита Йосифа Сліпого до духовенства і вірних “Наша Церква”.
Архів монастиря сестер Милосердя св. Вінкентія. Спр. □ 3□*

{jcomments on}